

COVID-19 NOVÉ INFORMACE K MOŽNOSTEM A PODPORÁM PRO ZAMĚSTNAVATELE A PODNIKATELE

Vzhledem k závažnosti situace a jejímu turbulentnímu vývoji nejen ve zdravotnictví, ale i ve vládních opatřeních a možnostech, které nabízí zaměstnavatelům a obecně podnikatelům k překonání nastalé krize, si Vám dovoluujeme v návaznosti na předchozí materiál zaslat aktualizované informace.

Úvodem předesíláme, že situace se jak fakticky, tak právně vyvíjí velmi překotně a vláda, resp. jednotlivá ministerstva, nadále přicházejí s novými opatřeními a možnostmi úlev (ve stadiu návrhů). Není tak vyloučeno (naopak lze spíše předpokládat), že konkrétní možnosti se budou dále vyvíjet. Toto sdělení odpovídá stavu ke dni 01.04.2020.

Vyhlášený nouzový stav platí do 10. dubna, předpokládá se však jeho prodloužení, neboť ukončení časově spadá do velikonočních svátků. Do opatření nadále spadá mj. omezení volného pohybu a zákaz maloobchodního prodeje.

Dnešní informační balíček obsahuje:

- finální (snad) verzi **podpor zaměstnavatelům na náhrady mzdy zaměstnanců**
- detaily **ošetřovného pro OSVČ**
- specifiky schválené **plošné pomoci pro OSVČ**
- podmínky programu záruk **COVID-II**
- další: možný **odklad nájmu** podnikatelům

I.

Možnosti ve vztahu k zaměstnancům – program Antivirus

V úterý 31. 3. 2020 byl vládou schválen program Antivirus, který se týká režimů podpory pro zaměstnavatele ze strany státu při vyplácení náhrady mzdy zaměstnancům. V každém z režimů je zaměstnavatel povinen vyplácet zaměstnanci náhradu mzdy, liší se však její výše, jakož i výše státního příspěvku na tuto náhradu. Z původních pěti režimů zůstaly dva, v rámci kterých jsou výše a délky poskytování náhrady rozdělené podle druhu překážky v práci.

Příspěvky budou vypláceny **zpětně (tzv. refundace)**, žádat o ně bude možné vždy po konci kalendářního měsíce u **Úřadu práce ČR (ÚP)**. Konkrétní formulář žádosti ještě není dostupný, celý proces bude ale probíhat **elektronicky**. Příspěvek bude poskytován na základě **dohody o poskytnutí příspěvku** mezi ÚP a zaměstnavatelem.

Zaměstnavatel tedy **vyplatí zaměstnanci náhradu mzdy** ve výši podle druhu překážky v práci a **odvede za něj veškeré povinné pojistné**. Z této celkové částky (náhrada + odvody za určitého zaměstnance) pak na základě žádosti dostane od ÚP zpět část peněz (60% nebo 80 % těchto uznatelných výdajů podle režimu, do něhož daná překážka spadá). Zaměstnavatel doloží vyplacení náhrady mzdy a odvodů a čestně prohlásí, že splňuje vstupní podmínky programu.

Příspěvky na náhrady mzdy se v rámci programu Antivirus vztahují jen na mzdy zaměstnanců **v pracovním poměru**, kteří jsou účastní nemocenského a důchodového pojištění.

Žádosti je (zatím) možné uplatnit na náhrady vyplacené **od 12. Března 2020 do 30. Dubna 2020** včetně. MPSV předpokládá, že období bude prodlouženo, bude to však muset schválit vláda.

REŽIM A: NUCENÉ OMEZENÍ PROVOZU A KARANTÉNA

Do režimu A spadají dvě překážky v práci: *karanténa zaměstnance a uzavření nebo omezení provozu nařízením vlády a mimořádnými opatřeními*. Úřad práce bude proplácet zaměstnavateli 80 % uznatelných výdajů na jednoho zaměstnance, max. však 39.000,- Kč.

Zaměstnavatel bude muset prokázat nařízení karantény zaměstnanci nebo faktické omezení nebo uzavření provozu v důsledku krizových usnesení vlády.

Překážka A1: Nařízení karantény zaměstnancům

- **zaměstnavatel:** platí náhradu mzdy ve výši 60 % průměrného výdělku po dobu 14 dnů (tj. po dobu nařízené karantény)

Překážka A2 – uzavření provozu nařízením vlády:

- *týká se zaměstnavatelů, kteří v důsledku přijatých opatření museli uzavřít provoz*
- **zaměstnavatel:** platí náhradu mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku

REŽIM B: SOUVISEJÍCÍ HOSPODÁŘSKÉ OBTÍŽE

Zaměstnavatel, jenž bude vyplácet svým zaměstnancům náhradu mzdy podle níže uvedených překážek v práci, které budou souviset se současnou epidemiologickou situací, bude kompenzován ve výši 60 % uznatelných nákladů na jednoho zaměstnance, max. však 29.000,- Kč.

Překážka B1: Nemožnost přidělovat práci zaměstnancům z důvodu nařízení karantény či péče o dítě u významné části zaměstnanců

- *situace, kdy alespoň 30 % zaměstnanců společnosti, provozovny či jiné organizační části dle provozní situace zaměstnavatele je v karanténě nebo pečuje o dítě (překážky v práci na jejich straně), a zaměstnavatel tak nemůže dál vykonávat činnost, tedy pro zbývajících 70 % zaměstnanců vzniká překážka v práci na straně zaměstnavatele*
- **zaměstnavatel:** platí náhradu mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku

Překážka B2: Omezení dostupnosti vstupů (surovin, výrobků, služeb) nezbytných k činnosti zaměstnavatele v důsledku karanténních opatření (či obecně výpadků výroby) u dodavatele, včetně zahraničí

- *jde například o dohody prokazující původ vstupů, záказы akcí či přijímání dalších opatření majících prokazatelně vliv na dodávky zaměstnavateli*
- **zaměstnavatel:** platí náhradu mzdy ve výši 80 % průměrného výdělku

Režim B3: Problémy zaměstnavatele s odbytem

- *omezení poptávky po službách, výrobcích a jiných produktech zaměstnavatele v důsledku karanténních opatření v místě odbytu zaměstnavatele (ČR i zahraničí)*

- tzv. **částečná nezaměstnanost**¹
- **zaměstnavatel:** náhrada mzdy ve výši **60 %** průměrného výdělku (**pozor – pouze za podmínek v pozn. 1 níže!**)

Zaměstnavatel se může samozřejmě dohodnout se zaměstnanci na odlišném postupu, např. tak, že zaměstnanec bude čerpat řádnou dovolenou (**pouze s výslovnou písemnou dohodou**² se zaměstnancem; bez dohody může zaměstnavatel písemně jednostranně určit termín čerpání dovolené **nejméně 14 dnů předem**). Finančně však uvedená možnost znamená nutnost vyplácet zaměstnanci náhradu mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku.

Není rovněž vyloučena možnost **smluvně snížit pracovní úvazek** na základě dohody s konkrétním zaměstnancem. Lze tedy uzavřít stručný dodatek k pracovní smlouvě, kterým se na stanovenou dobu (která může být dále prodloužena) sníží mzda a/nebo pracovní úvazek zaměstnance.

II. „Ošetřovné“ pro OSVČ

Od 1. dubna mohou OSVČ žádat na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu o dávky, které jsou svým účelem a podmínkami obdobou ošetřovného. OSVČ musí pečovat o dítě mladší 13 let, kterému bylo uzavřeno školské zařízení, nebo o člověka do 26 let věku, který je závislý na pomoci jiné osoby (alespoň stupeň I – lehká závislost), nebo o zdravotně postižené podle zákona o sociálních službách. Na jedno dítě může zároveň pobírat ošetřovné (zaměstnanecké i OSVČ) pobírat jen jeden pečovatel, mohou se však vystřídat.

Na ošetřovném se bude vyplácet 424,- Kč za den, tedy maximálně 13.144,- Kč měsíčně.

Žádost je dostupná na <https://osetrovne-osvc.plus4u.net/info/>.

Žadatel v ní vyplní své **identifikační údaje včetně IČ a identifikační údaje dítěte včetně školského zařízení**, které dítě za běžných okolností navštěvuje. Musí být patrné, za **které dny** je ošetřovné žádáno.

Žadající OSVČ navíc **čestně prohlásí**, že

- (i) je malým nebo středním podnikatelem,
- (ii) je registrována jako poplatník daně z příjmů,
- (iii) je jako OSVČ na hlavní činnosti,
- (iv) nemá nedoplatky vůči Finančnímu úřadu, České správě sociálního zabezpečení nebo zdravotní pojišťovně.

Důležité je přiložení dokladu či potvrzení o uzavření školského nebo jiného zařízení, které osoba/dítě navštěvuje. Doklad vystaví škola.

¹ Částečnou nezaměstnanost je třeba **vyhlásit vnitřním předpisem** zaměstnavatele – jedná se o dokument označený jako vnitřní předpis, v němž bude zaměstnavatel dostatečně identifikován a v němž budou **přesně uvedeny důvody omezení odbytu výrobků** nebo služeb (uzavření knihkupectví, krizová situace), **jakých zaměstnanců se částečná nezaměstnanost týká** (tj. jakých pracovních pozic) a **od kdy do kdy trvá**. Současně je nezbytné **uvést, že po dobu částečné nezaměstnanosti náleží zaměstnanci náhrada mzdy ve výši 60 % průměrného výdělku**. Zaměstnanci musejí být s vnitřním předpisem prokazatelně seznámeni (osvědčuje se např. podpisy zaměstnanců pod vnitřním předpisem).

² Postačuje konstatování „Zaměstnavatel X a zaměstnanec Y se dohodli na tom, že zaměstnanec bude čerpat dovolenou v termínu AA-BB“, **podepsané** zaměstnancem a zaměstnavatelem.

III. Plošná podpora pro OSVČ

Vláda schválila též návrh zákona představující jednorázový příspěvek pro OSVČ v ekonomické tísní kvůli koronavirové epidemii.

Příspěvek nakonec dosáhne výše 25.000,- Kč a bude poskytnut každé OSVČ, která čestným prohlášením doloží splnění podmínek:

- Je OSVČ (dle zákona o důchodovém pojištění)
- Vykonává činnost jako hlavní činnosti³
- Její ekonomická činnost utrpěla vinou koronavirové situace a opatření s ní spojených
- V období leden-březen 2020 ve srovnání s obdobím leden-březen 2019 vykázala pokles hrubých tržeb alespoň o 10 %.
- Dosáhla za rok 2019 hrubých příjmů alespoň 180.000,- Kč

Žádosti budou OSVČ podávat Finanční správě (FS), formulář má FS zveřejnit do 3. Dubna 2020. Jeho součástí by mělo být číslo bankovního účtu a čestné prohlášení. Přijímat žádosti bude FS poštou, datovými schránkami a prostřednictvím podatelů a sběrných boxů před pracovišti.

Relevantním obdobím pro tento jednorázový bonus je zatím vyhlášen 12. březen 2020 až 30. Duben 2020. Ministerstvo financí předpokládá, že k dotažení legislativního procesu by mohlo dojít kolem 13. Dubna 2020, kdy by se také bonusy mohly začít vyplácet.

IV. Specifika úvěru COVID-II

První kolo druhé fáze zvýhodněných úvěrů pro podporu malých a středních podnikatelů COVID-II by mělo být spuštěno 2. Dubna 2020. Českomoravská záruční a rozvojová banka bude poskytovat záruky za úvěry u komerčních bank a bude přispívat na splácení úroků.

Na úvěry v rámci projektu COVID-II však nedosáhnou pražští podnikatelé. Zdroje jdou totiž z evropských fondů na podporu rozvíjejících se oblastí. Relevantní je však místo provozovny, kde budou prostředky vynaloženy, ne faktické sídlo podnikatele.

Úspěšný žadatel o úvěr COVID-II bude muset mj.

- naplnit definici **malého nebo středního podniku** (méně než 250 zaměstnanců a roční obrat pod 50 mil. EUR),
- být **oprávněn podnikat** na území ČR v odpovídající podporované ekonomické činnosti,
- nebýt v **úpadku, exekuci nebo v likvidaci**,
- nemít **nedoplatky** vůči Finančnímu úřadu, některým státním fondům nebo z titulu mzdových nároků svých zaměstnanců a
- být registrován jako **poplatník daně z příjmů**.

Žádosti o záruky budou zájemci podávat přes e-podatelnu ČMZRБ přes formulář banky. Povinnými přílohami bude kopie smlouvy o zaručovaném úvěru nebo příloha ACX vyplněná financující bankou a příloha Projekt (PCX), která specifikuje účel úvěru. Seznam bank, s nimiž ČMZRБ tímto způsobem spolupracuje, můžete najít na jejích stránkách v dokumentech záručního programu EXPANZE.

³ Na vedlejší činnosti pouze v případech, kdy měla nárok např. na invalidní nebo starobní důchod nebo rodičovský příspěvek. Všechny případy jsou uvedeny v § 9 odst. 6 písm. b) nebo c) zákona o důchodovém pojištění.

Podstatou je, že úvěry budou poskytovat komerční banky (podnikatel tedy bude muset uzavřít smlouvu o úvěru s jednou z komerčních bank), stát však bude **ručit až do 80 % výše** způsobilých výdajů úročeného projektu a zároveň by měl **příspěvat na placení úroků úvěru, a to až do výše 1 milionu korun**. Předpokládaná doba ručení a čerpání úvěru je **3 roky**.

Příspěvek na splácení úvěrů bude ČMZRB poskytovat ve výši 15-30% úvěrované částky podle její celkové výše. První příspěvek bude vyplacen po 3 měsících a poté s roční frekvencí.

Připravována je současně fáze COVID III, k níž zatím nejsou známy bližší detaily (kromě předpokládané alokace 10 mld. Kč). **Způsobilými příjemci by v rámci této fáze však již měli být i podnikatelé z Prahy.**

Shrnutí:

- úvěr **od 10 tis. Kč** do 15 mil. Kč
- účel: nákup drobného hmotného nebo nehmotného majetku, pořízení a financování zásob, mzdy zaměstnanců, náklady na energie, nájemné, k úhradě dodavatelsko-odběratelských faktur, předfinancování pohledávek a na další provozní výdaje
- úvěr si musí podnikatel **sjednat u některé z bank**, ČMZRB následně poskytne na základě žádosti záruku
- za podmínek, které budou zveřejněny, stát zaplatí úroky (úvěr by tak byl bezúročný)
- předpokládaná doba čerpání úvěru je **3 roky**

V.

Další: Odklad nájmu pro podnikatele

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s ministerstvem spravedlnosti připravuje návrh zákona, který by umožnil **odklad šesti měsíčních nájmu** podnikatelům, jejichž ekonomické činnosti utrpěly vinou koronavirové situace. Šlo by o podnikatele a živnostníky, kterým vláda omezila možnosti podnikat epidemiologickými opatřeními, tedy jim zavřela provozovny. Splátky nájemného by pak mělo být možné rozložit do 24 měsíců.

Pro upřesnění nebo přípravu potřebné dokumentace jsme samozřejmě plně k dispozici. Další aktuální informace budeme přinášet průběžně.

V Praze dne 1. dubna 2020

Advokátní kancelář Růzha